

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

straat + huisnummer : Geldersesluis bij 3 bg
postcode + plaats : NOORDEINDE
naam object : Nieuwe Geldersche Sluis
kadastrale aanduiding : gemeente Oldebroek sectie AA, nr. 7

bescherming : gemeentelijk monument
registratienummer : GM 20.001
oorspronkelijke functie : sluis
huidige functie : sluis

bouwjaar : 1825
architect :
bouwstijl :

beschrijver : Gelders Genootschap (LV)
datum beschrijving : augustus 1994, geactualiseerd 2 mei 2001
beschrijving vastgesteld op : 13 november 2001
datum foto : 2 mei 2001

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

Geldersesluis bij 3 bg (vervolg)

Historie en ligging

De vlak bij het Drontermeer gelegen Geldersche sluis werd vroeger ook wel de Grootte Drontensche sluis genoemd. Door deze sluis stroomt de Uitvliet, het afwateringskanaal van de Polders Oldebroek en Oosterwolde. De Geldersche sluis loost het water van de Uitvliet rechtstreeks in het Drontermeer.

De sluis werd in 1825 aangelegd ten behoeve van de in dat jaar tot stand gekomen Dronteroverlaat. Door het graven van het zogenoemde Nieuwe Kanaal werd toen de monding van de Gelderse Gracht verlegd naar de huidige Geldersche sluis. In de loop der tijd heeft de sluis enkele wijzigingen ondergaan. De uitwateringssluis heeft drie stel puntdeuren. De sluis bestaat uit bakstenen landhoofden en sluisuren. De afgeronde sluishoofden hebben een hardstenen versterking en een betonnen afdeklaag aan de bovenzijde. In de sluisuren is het metselwerk op diverse plaatsen ingeboet. Tevens zijn er later muurdammen aan toegevoegd. De sluisdeuren zijn vervaardigd van hout en dateren van 1992 en 1996. De doorvaarten kunnen afgesloten worden met schotbalken. Als hijsmogelijkheid voor de schotbalken kunnen er twee ijzeren windassen geplaatst worden. De loopbrug over de sluis heeft een ijzeren hekwerk. De sluis maakt deel uit van de permanente waterkering langs het Drontermeer en beschermt het achterland van dijkringgebied nummer 11 tegen hoogwater. De sluis zal vóór 2005 getoetst moeten worden of deze voldoet aan de eisen voortvloeiend uit de Wet op de Waterkeringen. De sluis dient ook voor de doorvoer van het water dat door het gemaal De Wenden uit de polders Oldebroek en Oosterwolde wordt gemalen.

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeentelijke monumentenlijst, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 november 2000

De naast de sluis gelegen loods is van recentere datum en is omstreeks 1950 gebouwd door het ministerie van Defensie. De sluis zou een functie gaan vervullen in de waterlinie. Dit project is door nieuwe inzichten nooit gereed gekomen. De loods werd overgedragen aan het waterschap.

Reden van plaatsing

De Gelderse sluis werd in 1825 gebouwd, met wijzigingen van later datum. De sluis is in architectuurhistorisch opzicht beschermenswaardig als voorbeeld van een uitwateringssluis in de Polder Oldebroek. De cultuurhistorische waarde overtreft evenwel de architectuurhistorische waarde. De sluis is van belang als element in de geschiedenis van de waterhuishouding van de gemeente Oldebroek.